

Ko e Fili ki he Yo-Yo

"Oku lea mai 'a e Laumālie i ha kihī'i le'osi'i"
(Children's Songbook, 106).

Na'e meimeei 'osi e fakatau 'a Lea mo e Fine'eikí.
Ka na'e kii tu'u e Fine'eikí ke sio ki ha 'ū vala.
Na'e pehē ange 'e he Fine'eikí, "Te u kii taimi
sii pē."

Na'e mapuhoi 'a Lea. I he taimi 'oku pehē mai ai
'e he Fine'eikí "taimi si'i," 'oku fa'a 'uhinga ia ki he
miniti 'e 20!

Na'e 'ilo'i 'e Lea ha hili'anga me'ava'inga he
tafa'akí. Na'a ne huke ha tohi tā valivali mo toutou
hapohapo ha fo'i pulu. Ka na'e vave pē 'ene ta'e-
oli'ia aí.

Hili iá na'a ne to'o hake leva ha me'a fuopoto-
poto mo ngingila. Ko ha yo-yo! Na'e tatau tofu pē
mo e me'a na'e ha'u mo 'Osikā ki he akó he uike
kuo 'osí. Lolotonga e taimi mālōloó, na'a ne faka-
'ali'ali ki he taha kotoa pē 'ene fanga kii faivá. Na'e
fakahingoa e fanga kii faivá hangē ko e "Lue mo
e Kulif" mo e "Takai'i e Māmaní." Na'e kole ange
'e Lea pe 'e lava nai ke ne 'ahi'ahi'i, ka na'e 'ikai
loto ki ai 'a 'Osikā.

Fai 'e Liesl Robbin Shurtliff

Makatu'unga i ha talanoa mo'oni

Na'e fakahū 'e
Lea 'a e afó i hono
fo'i tuhú. Na'a ne
tuku ke tō 'a e yo-
yo pea fusi'i hake
leva 'aki 'a e afó 'o
hangē ko ia na'a ne
sio ne fai 'e 'Osikaá.
Na'e patō le'olahi 'a e
yo-yo he falikí. Na'a ne toe
'ahi'ahi pē. Hili ha'ane toutou
feinga, na'a ne lava 'o fusi'i hake
'a e yo-yo ki hono nimá! Kapau 'okú
ne lava'i e fo'i va'inga ko iá, mahalo pē
te ne lava 'o ako e fanga kii faiva kotoa pē ne fai
'e 'Osikaá.

Na'e toki sio hake 'a Lea ki he totongi 'o e yo-yo. Na'a
ne fakafulofula. Na'e 'ikai teitei fe'unga 'ene pa'anga 'i
he'ene hina pa'anga 'i 'apí!

Na'e ui mai e Fine'eikí, "Kuo u meimeei 'osi Lea ē."
Na'e mapuhoi 'a Lea. Na'a ne meimeei fakafokí e yo-yo
ki hono tuku'angá ka na'a ne ma'u ha fo'i fakakaukau.
Ne 'ikai ke folahi fefé 'a e yo-yo. Te ne lava pē 'o mono
ia ki he'ene kató ke ne ma'u ma'ana! Na'e 'ikai ke sio
mai e faifikataú ia. He 'ikai teitei 'ilo ki ai ha taha. Te ne
lava 'o tauhi ai pē ia mo ako ha fanga kii faiva fo'ou. Pea
'e fakakaukau e tamaiki he akó 'okú ne tika.

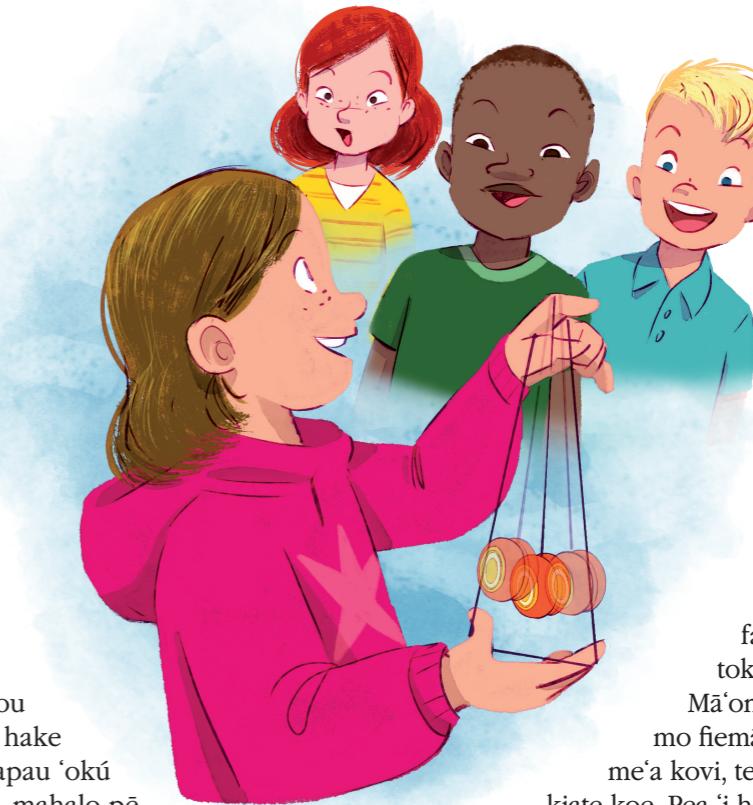
I he siofi 'e Lea 'a e yo-yo 'i hono nimá, na'a ne
ongo'i tu'utu'ukina mo manavasi'i. Na'e pupuha hono
nimá. Na'a ne toe puke ke ma'u ange 'a e yo-yo. Ko
e hā e ongo kovi ko 'ení? Na'a ne faka'amu ke mavahe
e ongo ko iá.

Na'a ne manatu'i leva ha me'a na'e talaange 'e he
Tangata'eikí kimu'a peá ne papitaisó.

Na'e talaange 'e he Tangata'eikí, "Hili ho'o papitaisó,
te ke ma'u 'a e me'afoaki 'o e Laumālie Mā'oni'oní. 'Oku
tokoni mai e Laumālie Mā'oni'oní ke tau fai ha ngaahi fili
oku leleí. 'Okú Ne lea mai 'i ha kihī'i le'osi'i."

"Te Ne lea mai kiate au?" Ko e fehu'i ange ia 'a Leá.

Na'e pehē ange 'e he Tangata'eikí, "Ikai. 'E lava ke
hangē pē ia ha fo'i fakakaukau 'oku ha'u ki ho 'atamaí.

Pe ko ha ongo 'okú
ke ma'u 'i ho lotó."

"O ongo'i fefé?"

Na'e pehē ange
he Tangata'eikí.

"Oku kehekehe pē
ki he taha kotoa. Ka
'i he taimi lahi, ko ho'o
fai pē ha me'a lelei, 'e
tokoni'i koe 'e he Laumālie
Mā'oni'oní ke ke ongo'i nonga
mo fiemālie. Ko 'ene 'i ai pē ha
me'a kovi, te Ne fakatokanga atu
kiate koe. Pea 'i he taimi 'okú ke fie fai ai
e me'a 'oku halá, 'e mavahe 'a e Laumālie Mā'oni-
oní, pea te ke ongo'i puputu' pe loto-mamahi."

Na'e siofi 'e Lea 'a e yo-yo. Na'a ne fu'u fie ma'u ia.
Ka na'a ne 'ilo'i na'e talaange 'e he Laumālie Mā'oni'oní
kiate ia na'e kovi 'a e kaihā'a.

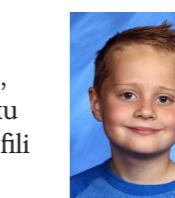
Na'e fakafokí 'e Lea 'a e yo-yo ki he hili'anga me'a-
va'ingá. I he taimi pē na'a ne fai ai iá, na'a ne ongo'i
nonga mo fiefia. Na'a ne foki ki he Fine'eikí.

Na'e pehē ange he Fine'eikí, "Kuo ú lava. 'Okú ke
maau ke ta 'alu?"

Na'e malimali 'a Lea. "Io."

I he'ena mavahe mei he falekoloá, na'e ongo'i 'e Lea
'oku fiemālie mo fiefia. Mahalo na'e mei fakafiefia pē
'a e yo-yo 'i ha kii taimi si'i. Ka ko e muimui ko ia 'i he
Laumālie Mā'oni'oní ko ha me'a ia na'a ne faka'amu ke
fai ma'u pē. ●

'Oku nofo 'a e tokotaha na'a ne fa'ú 'i Ilinois, USA.

I ha 'aho 'e taha he akó, na'a ku sivi sipela ai, pea
na'e lau mai 'e he faiakó ha fo'i lea na'e 'ikai ke u
'ilo'i hono sipelá. Na'a ku ilifia! Peá u sio ki he pepa
sivi 'a ha taha kehe. I he 'osi e sivi ne ongo'i ta'efi-
emālie hoku keté. Ne u talaange ki he'eku fine'eikí
'a 'eku sio ki he pepa e taha kehé. Na'a ku 'ilo'i ko e
ongo ne u ma'u ko e Laumālie Mā'oni'oní ia. 'Oku
ou 'ilo'i 'oku tototonu ke u fanongo ma'u pē ki he Laumālie Mā'oni'oní.

Siona J., ta'u 15, 'Aitahō, USA